

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายทั่วไป เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การห่างไกล เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความมุ่งหมายเฉพาะตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอนคือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 4) การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาสนุ่นวิทยาคม อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหลักสูตรฝึกอบรมครั้งนี้ โดยเข้ารับการฝึกอบรมระหว่างวันที่ 26 - 27 กุมภาพันธ์ 2554 ณ ห้องประชุมโรงเรียนนาสนุ่นวิทยาคม อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ 3) หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.898 5) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ และ 6) แบบสอบถามเจตคติต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดลองที่ (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ด้านนโยบายของหน่วยงานต่างๆ มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ชุมชนได้มีบทบาทมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยสถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น จากการสอบถามนักเรียนพบว่า มีความต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 100 และจากการสัมภาษณ์กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนพบว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลกระทบต่อร่างกาย สังคมและพฤติกรรม ผู้ให้สัมภาษณ์มีความต้องการให้จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกล

เครื่องตีแมลงกอล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิทยากรจากมูลนิธิเพื่อนเยาวชนเพื่อการพัฒนา (มยพ.) จากโรงพยาบาลศรีเทพ และจากสถานีตำรวจศรีเทพ กิจกรรมการฝึกอบรมใช้ การบรรยาย การสาธิต การปฏิบัติ กิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น ใช้สื่อตัวอย่างจากวีดิทัศน์ สื่อภาพ มีการวัดผลและประเมินผล มีเกณฑ์การผ่านหลักสูตรฝึกอบรมและใช้เวลาฝึกอบรม 2 วัน รวม 15 ชั่วโมง

2. ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง มีองค์ประกอบคือ ความนำ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เนื้อหา วิธีการและกิจกรรมการฝึกอบรม สื่อ/อุปกรณ์ ระยะเวลาในการฝึกอบรม กำหนดการฝึกอบรม การวัดผลและประเมินผล เกณฑ์ในการผ่านหลักสูตรฝึกอบรม และแผนการจัดฝึกอบรม โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินองค์ประกอบว่ามีความสอดคล้องเหมาะสม

3. การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม แบ่งขั้นตอนการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเป็น 3 ขั้นตอน คือ ก่อนฝึกอบรมโดยทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนฝึกอบรม ระหว่างฝึกอบรม โดยให้ความรู้ ฝึกทักษะปฏิบัติตามแผนการฝึกอบรม 6 แผน จำนวน 15 ชั่วโมง และหลังการฝึกอบรมโดยทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังฝึก และสอบถามเจตคติต่อเครื่องตีแมลงกอล

4. การประเมินผล และการปรับปรุงหลักสูตร โดยเปรียบเทียบผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรม โดยใช้การทดสอบ (t-test) พบว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการฝึกอบรมของนักเรียนสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการประเมินทักษะปฏิบัติพบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละของการประเมินภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี และผลการตอบแบบสอบถามเจตคติที่มีต่อการทำเครื่องตีแมลงกอลพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการปรับปรุงหลักสูตร เช่น มีการปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับเวลา จัดสื่ออุปกรณ์เป็นระบบและการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การทำไกลเครื่องตีแมลงกอล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประเด็นที่สำคัญที่จะอภิปรายในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การทำไกลเครื่องตีแมลงกอล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน และชุมชนหมู่ 1 ตำบลนาสนุ่น ส่วนใหญ่มีความสนใจ ร่วมอภิปราย ชักถาม มีความตระหนักถึงความสำคัญของการทำไกลเครื่องตีแมลงกอลของนักเรียน ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตรมีความสอดคล้องกับแนวนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10

(พ.ศ. 2550-2554) ตามมาตรา 27 จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามหลักการ ข้อ 3 ซึ่งมีความสอดคล้องด้านเจตนารมณ์ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่น ชุมชน ได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยสถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิศรุต วินิจญกุล (2551, บทคัดย่อ) เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง พืชสมุนไพร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองบัวตากลาน จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่า ข้อมูลพื้นฐานด้าน นโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและชุมชนได้มีบทบาท มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยสถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับสภาพ ความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภภันธ์ น้ำแก้ว(2551,บทคัดย่อ) เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง วิธีการทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียน สำหรับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ซึ่งผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่า การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จึงได้ข้อมูลที่นำมาสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมในการจัดการฝึกอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมในโรงเรียน

จากการสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพศพบว่า เพศหญิงมีความเสี่ยงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าเพศชาย กล่าวคือ เป็นเพศหญิงถึงร้อยละ 72.50 ขณะที่ เป็นเพศชายเพียงร้อยละ 27.50 ซึ่งขัดแย้งกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราในนักเรียนที่ว่า นักเรียนหญิงมีความเสี่ยงในการดื่มน้อยกว่านักเรียนชาย สอดคล้องกับบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด (2550, ย่อหน้า 2) กล่าวว่า ในวัยรุ่นหญิงมีความอยากลองที่จะเผชิญกับสิ่งใหม่ๆ เป็นเรื่องที่ตื่นเต้น สนุกสนาน หรือบางคนมีทัศนคติว่า การดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเพื่อนหมายถึงการรักพวกพ้องเป็นหนึ่งในเดียวกันทำให้เกิดความเพลินเพลินและความสนุกสนาน จะเห็นได้จาก งานสังสรรค์ งานเลี้ยง งานฉลอง และงานประเพณีต่าง ๆ แทบทุกงานจะต้องมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบ ด้วยเสมอ ที่สำคัญปัจจุบันมีกระแสโฆษณาที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนอย่างมาก ในเรื่องเกี่ยวกับแอลกอฮอล์มีการแข่งขันทางการค้าสูงมากจึงมีโฆษณาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่มากมายซึ่งเป็นกลยุทธ์ของบริษัทผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความรู้สึกอยากลอง และรู้สึกว่าการบริโภคแอลกอฮอล์เป็นเรื่องที่ดีงาม บางผลิตภัณฑ์จะเจาะลงกลุ่มเป้าหมายพิเศษโดยเฉพาะกลุ่มสุภาพสตรีให้หันมามีค่านิยมในการดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น รวมทั้งสื่อในลักษณะบันเทิง เช่น ภาพยนตร์ ละคร หรือแม้กระทั่งเพลงก็มีส่วนจูงใจผู้ชมให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามได้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้นักเรียนหญิงเกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอยากลองดื่มและเลียนแบบในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับ ศูนย์ประสานงาน

โครงการปฏิบัติการหาร 2 Energyfantasin, (2554, ย่อหน้า 1) กล่าวว่า ในช่วงเวลาเพียง 7 ปี (2539 -2546) กลุ่มผู้หญิงวัย 15 - 19 ปี เป็นกลุ่มที่น่าจับตามากที่สุดเนื่องจากการเพิ่มจำนวนเกือบ 6 เท่า คือจากร้อยละ 1.0 เป็นร้อยละ 5.6 ซึ่งในกลุ่มหญิงในวัยนี้เป็นผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำถึง ร้อยละ 14.10 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลธิชา อรุณพงษ์, วรุณีย์ สีม่วงงาม, และประกอบทรัพย์ เจริญชัยสงค์ (2553, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชธานี ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชธานีอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ปัจจัยทางชีวสังคม ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชธานี ในเชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เณริศา ชัยศุภมงคลลาภ และคนอื่นๆ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการสื่อสารและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเหล้าบั้นของวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเหล้าบั้นแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก และปัจจัยแวดล้อม โดยความอยากลอง ,ความอยากรู้ ทัศนคติเป็นปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเหล้าบั้นของวัยรุ่นผู้บริโภคหน้าใหม่มากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยแวดล้อม ประกอบด้วยการขายในราคาต่ำ และหาซื้อได้ง่าย และปัจจัยภายนอก ได้แก่ เพื่อนและบรรยากาศของร้าน และในส่วนของวัยรุ่นผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันพบว่า การขายราคาต่ำ และหาซื้อได้ง่ายเป็นปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเหล้าบั้นของวัยรุ่นในกลุ่มนี้มากที่สุด รองลงมา คือความรู้หรือทัศนคติเชิงบวกต่อการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งถือเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สตอกด์ ซี,และคนอื่นๆ (Stock C,et al., 2009, abstract) ได้ศึกษา เรื่อง การบริโภคแอลกอฮอล์และทัศนคติต่อการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาในยุโรปจากการศึกษาพบว่า ปัญหาจากการดื่มของนักศึกษาของหลายประเทศในยุโรปยังคงเป็นสิ่งที่น่ากังวลโดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาชาย แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยในยุโรปก็สนับสนุนการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 23 ในเดนมาร์คและร้อยละ 88 ในโปแลนด์)

1.2 โดยภาพรวมแล้วนักเรียนมีความต้องการฝึกอบรมในระดับมาก เพราะว่าการฝึกอบรมมีการใช้เทคนิคการฝึกอบรมใน 3 ด้าน คือ 1) วิธีการและกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรมที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นการบรรยาย การอภิปราย การประชุม การระดมความคิด การแสดงบทบาทสมมติ การซักถาม การสัมภาษณ์ เกมและเพลงโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้แสดงออกตลอดการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม 2) มีสื่อประกอบการฝึกอบรมที่น่าสนใจ โดยเฉพาะสื่อที่วิทยากรนำมาเสนอประกอบกับการบรรยายที่ทันสมัยและทันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมปัจจุบัน 3) วิทยากรมีความรู้ความสามารถเฉพาะทางมีการนำเสนอความรู้ประกอบการบรรยาย มีกลวิธีในการนำเสนอ

ความรู้เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกรบมสนใจใฝ่รู้เกี่ยวกับการห่างไกลเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุนีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 160) ว่าประเด็นความต้องการในการใช้เทคนิคการฝึกรบมของนักเรียนที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในเทคนิคการฝึกรบม มีกิจกรรมที่หลากหลายไม่น่าเบื่อช่วยทำให้ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกรบมสนุกสนานไม่กดดัน

2. ผลการพัฒนาหลักสูตร การที่หลักสูตรฝึกรบมฉบับร่างเรื่อง การห่างไกลเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการพัฒนาขึ้นโดยมีองค์ประกอบของส่วนที่สำคัญที่ประกอบด้วย ความนำ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย คุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาฝึกรบม โครงสร้างหลักสูตรฝึกรบม เนื้อหา วิธีการและกิจกรรมการฝึกรบม สื่อ/อุปกรณ์ ระยะเวลาในการฝึกรบม กำหนดการฝึกรบม การวัดผลและประเมินผล เกณฑ์ในการผ่านหลักสูตรฝึกรบม และแผนการจัดฝึกรบม ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฉบับร่างมีค่า IOC ระหว่าง 0.60 -1.00 แสดงว่า เป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมซึ่งเป็นไปตามหลักของการสร้างหลักสูตรและรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ามีการกำหนดแผนการไว้ล่วงหน้า การออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลสอดคล้องกับแนวคิดของ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 163 -174) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของเชเลอร์และอเล็กซานเดอร์ ว่ามีรูปแบบดังนี้ คือ 1) กำหนดเป้าหมายเป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นโดยมุ่งเน้นพัฒนาการส่วนบุคคล ทักษะการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง และลักษณะทางสังคม 2) การออกแบบหลักสูตร เป็นการวางแผนล่วงหน้า มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกและจัดเนื้อหาสาระ 3) การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติคือการสอน หลักสูตรควรเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียน ได้มีอิสระร่วมกันในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกวิธีสอนและสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ 4) การประเมินผล เป็นการตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตรว่าบรรลุเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร การประเมินผลควรมีการประเมินผลย่อยและการประเมินผลสรุปรวม และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของทาบ (Hilda Taba) ที่กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตรมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาวิชา 3) กระบวนการเรียนการสอน 4) การประเมินผล โดยองค์ประกอบเหล่านี้ต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (มนสิข สิทธิสมบูรณ์ ,2546, หน้า 17) ดังนั้นจากการมีองค์ประกอบพื้นฐานดังกล่าว จึงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้หลักสูตรฝึกรบมเรื่อง การห่างไกลเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตร ในระหว่างการทดลองการใช้หลักสูตรฝึกรบมนี้ นักเรียนทุกคนมีความสนใจ ตั้งใจร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมทักษะปฏิบัติ กิจกรรมนันทนาการ ชมวีดิทัศน์ สัมภาษณ์กรณีตัวอย่าง การประชุม การระดมสมอง นักเรียนสนุกกับการเรียน มีความเพลิดเพลินกับกิจกรรมการฝึกรบม มีความพอใจกับการแสดงบทบาทสมมติ การสร้างชิ้นงาน และการสนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้การจัดการเรียนรู้มี

ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อนักเรียนทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิน เชื้อโพธิ์หัก (2546, หน้า 68- 84) เรื่อง การใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจตรงกับ วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด บางโม (2551, หน้า 16) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์การฝึกอบรมดังนี้ 1) เพื่อเพิ่มพูน ให้มีความรู้ หลักการ ทฤษฎี แนวคิด ในการอบรมเพื่อนำไปใช้ในการทำงาน 2) เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ เป็นลักษณะที่ต่อเนื่องจาก ความรู้กล่าวคือเมื่อรู้ในหลักการและทฤษฎีแล้วสามารถตีความ แปลความ ขยายความ และ อธิบายให้คนอื่นทราบได้ รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ได้ 3) เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ทักษะคือ ความชำนาญหรือความคล่องแคล่วในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งได้โดยอัตโนมัติ เช่น การใช้ เครื่องมือต่าง ๆ 4) เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ เจตคติหรือทัศนคติ คือ ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่ง ต่างๆ การฝึกอบรมมุ่งให้เกิดหรือเพิ่มพูนความรู้สึกที่ดีต่อองค์กร ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อเพื่อน ร่วมงานและต่องานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ความสามัคคีในหมู่คณะ ความเอาใจใส่ต่องาน ความกระตือรือร้น เป็นต้น

4. ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร จากผลการประเมินเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาประนอม ทองไพบุลย์ (2549, หน้า 106 - 114) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การลดความทุกข์ เพิ่มความสุข สำหรับอุบาสก อุบาสิกา ผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับการลดความทุกข์ เพิ่มความสุข ของ อุบาสก อุบาสิกาหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระใสว สีปัญญา (2550, หน้า 151 - 155) ได้ศึกษาหลักสูตร ฝึกอบรมการเจริญสติเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักศึกษาครุศาสตร์บัณฑิตหลักสูตร 5 ปี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความสนใจและ ตั้งใจสามารถปฏิบัติกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของกระบวนการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี นักศึกษามี ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระวิริยะ คำคุณ (2552) ได้ทำการศึกษา เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมัคทายกน้อย สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อน การฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการประเมินค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละด้าน ทักษะการปฏิบัติภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิศรุต วินิจฉัยกุล (2551, หน้า 148 - 149) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง พิษสมุนไพรรักษา สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองบัวตากลาน อำเภอตากลี จังหวัด นครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละของการประเมินทักษะการปฏิบัติภาพรวมอยู่ ในระดับคุณภาพดี และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งลาวัลย์ รัตนาสน์ (2549, หน้า 123 -

125) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนตากลีประชาสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การประเมินระหว่างการทำเครื่องประดับด้านทักษะปฏิบัติ นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าวได้ในระดับมาก

จากผลการตอบแบบสอบถามเจตคติที่มีต่อเครื่องตีมแอลกอฮอล์ของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางนั้นอาจเป็นเพราะว่าความเชื่อของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ซึ่งควรมีการปลูกฝังเจตคติทางบวกที่ชัดเจนให้กับนักเรียน และนักเรียนมีเจตคติต่อเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหากิตติคุณ ภูษิตกุล (2550, หน้า 98 -102) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง ดันแบบชาวพุทธ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า เจตคติโดยภาพรวมของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมยิวพุทธ เรื่อง ดันแบบชาวพุทธ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระครูปลัดเก่ง กัลยาณกิตติคุณ (2550, หน้า 107-110) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาพรวมในระดับมาก ที่แสดงถึงประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งอาจเนื่องจากหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังกล่าวกำหนดเกณฑ์การผ่านหลักสูตรฝึกอบรม มีเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ให้การทำฝึกอบรม และผู้เข้ารับการฝึกอบรมในการทำความเข้าใจเนื้อหาการฝึกอบรม และวิธีการปฏิบัติกิจกรรม หลักสูตรมีลักษณะกัลยาณมิตรโดยเน้นทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุขและทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำใบกิจกรรมและผลการประเมินมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเหมาะสมในการนำไปใช้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ชัดเจนเพื่อความสะดวกและเหมาะสม สอดคล้องกับการนำไปใช้

1.2 ควรจัดกิจกรรมฝึกอบรมโดยเน้นภาคทฤษฎีและมีกิจกรรมนันทนาการควบคู่กันไปด้วยเพราะนอกจากจะทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน มีความสุขกับการเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้และนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ควรจัดกิจกรรมฝึกอบรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาในการดำเนินการฝึกอบรม ซึ่งจะทำให้นักเรียนไม่ต้องเร่งรีบในการทำกิจกรรมทำให้ผลงานที่ได้รับมอบหมายมีความสมบูรณ์และใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น และนักเรียนมีความสุขกับความสำเร็จในการฝึกอบรม

1.4 การจัดฝึกอบรมจึงควรมีเอกสารประกอบการอบรม เพื่อให้วิทยากรมีความมั่นใจมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ไม่เข้าใจและปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง รวดเร็วขึ้น

1.5 ควรจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามลำดับแผนการฝึกอบรมของหลักสูตร และให้มีความหลากหลายของกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจใฝ่รู้ ความถนัด และความแตกต่างของนักเรียนและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมโดยคำนึงถึงบริบทของการใช้หลักสูตรและเน้นบรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและติดตามผลนักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมในระยะยาว เพื่อจะได้ทราบผลการเปลี่ยนแปลงในด้านการห่างไกลเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ในแต่ละช่วงเวลา

2.2 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของนักเรียนหญิง เนื่องจากในปัจจุบันนักเรียนหญิงวัยรุ่นเป็นกลุ่มเสี่ยงในการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ที่น่าเป็นห่วงและควรมีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การห่างไกลเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ ในกลุ่มโรงเรียนที่โรงเรียนสังกัดอยู่ หน่วยงานสาธารณสุขอำเภอศรีเทพ ซึ่งเป็น การรณรงค์ให้นักเรียนห่างไกลเครื่องตี้มแอลกอฮอล์

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมหลังจากที่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้นำหลักสูตรไปใช้ที่สถานศึกษาเพื่อศึกษาดูว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพัฒนาการและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือไม่ อย่างไร

2.5 หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรระยะสั้น อาจไม่ครอบคลุมทุกด้านเนื่องจากอาจมีข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลา งบประมาณ และตัวผู้เข้ารับการฝึกอบรม ดังนั้นอาจมีการจัดทำหลักสูตรที่ต่อเนื่องจากหลักสูตรนี้ต่อไป เช่น การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การห่างไกลยาเสพติด เป็นต้น